

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6301/2541

จำเอก สม บุญ เทียว งาม ดีโจทก์ พัน ตำรวจ ตรี อีรพงษ์ คล้าย แก้วจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 2, ป.พ.พ. มาตรา 420, ป.วิ.อ. มาตรา 78

## ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยมีศพนตำรวจตรี ตำแหน่งรองสารวัตรสืบสวนจึงเป็นเพียงพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(16)มิใช่สารวัตรตำรวจอันเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามมาตรา 2(17)(ก) จำเลยจะจับผู้ใดและค้นในที่สาธารณะแห่งใดจึงต้องมีหมายจับและหมายค้นด้วย เว้นแต่จะต้องด้วยข้อยกเว้นให้จำเลยจับและค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับและหมายค้น ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 78 และมาตรา 92 เมื่อจำเลยจับโจทก์และค้นบ้านโจทก์อันเป็นที่สาธารณะโดยไม่ปรากฏว่ามีหมายจับและหมายค้นอันถูกต้อง ทั้งไม่ต้องด้วยข้อยกเว้นตามกฎหมายที่จะจับและค้นได้โดยไม่ต้องมีหมาย ดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว การกระทำของจำเลยเป็นเรื่อง จงใจทำต่อโจทก์โดยผิดกฎหมายซึ่งเป็นละเมิด เมื่อโจทก์ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำ ดังกล่าวของจำเลย จำเลยจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420

## คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยใช้ค่าเสียหายรวมเป็นเงิน 250,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จ และให้จำเลยคืนรถจักรยานยนต์หมายเลขทะเบียนสมุทรสาคร ข-4881 ในสภาพเดิมและใช้การได้ดี พร้อมทรัพย์สินของโจทก์ทั้งหมดตามบัญชีทรัพย์สินท้ายฟ้อง หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทนเป็นเงิน 50,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 13 เมษายน 2534 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์จำเลยให้การต่อสู้คดี ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติได้ว่าเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2534 จำเลยเป็นเจ้าของพนักงานตำรวจตำแหน่งรองสารวัตรสืบสวนสถานีตำรวจนครบาลทุ่งมหาเมฆกับพวกซึ่งไม่มีนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ได้ร่วมกันจับโจทก์ข้อหา ร่วมกันลักทรัพย์หรือรับของโจร โดยจับโจทก์ขณะขับรถจักรยานยนต์อยู่ที่จังหวัดสมุทรสาคร โดยไม่ปรากฏว่ามีหมายจับ และยึดรถจักรยานยนต์ของโจทก์หมายเลขทะเบียนสมุทรสาคร ข-4881 แล้วไปค้นบ้านพักโจทก์โดยจำเลยเอาหมายค้นบ้านเลขที่ 379 มาแก้ไขเลขที่บ้านให้ตรงกับบ้านโจทก์ และยึดอะไหล่รถจักรยานยนต์กับเครื่องมือรวม 65 รายการ เป็นของกลางนำส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลทุ่งมหาเมฆดำเนินคดี ต่อมาพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องโจทก์โจทก์ขอคืนของกลางจากพนักงานสอบสวนแต่ได้รับแจ้งว่าไม่มีการยึดทรัพย์สินของโจทก์เป็นของกลาง และให้โจทก์ขอคืนของกลางจากพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย เขต 1 เมื่อโจทก์ขอคืนของกลางก็ได้รับแจ้งอีกว่าไม่ได้ยึดทรัพย์สินของโจทก์ไว้เป็นของกลางเช่นเดียวกัน ตามสำเนาหนังสือเรื่องขอของกลางคืน และแจ้งการคืนของกลางเอกสารหมายเลข จ.6 ถึง จ.8 มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ประการแรกว่า การกระทำของจำเลยเป็นละเมิดต่อโจทก์หรือไม่ เห็นว่า จำเลยมีศพนตำรวจตรี ตำแหน่งรองสารวัตรสืบสวนสถานีตำรวจนครบาลทุ่งมหาเมฆจึงเป็นเพียงพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความอาญา มาตรา 2(16)มิใช่สารวัตรตำรวจอันเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามมาตรา 2(17)(ก) จำเลยจะจับผู้ใดและค้นในที่ที่ไร้อาณัติแห่งใดจะต้องมีหมายจับและหมายค้นด้วย เว้นแต่จะต้องด้วยข้อยกเว้นให้จำเลยจับและค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับและหมายค้น ดังที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 และมาตรา 92บัญญัติไว้ว่า"มาตรา 78 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับนั้นไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้(1) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังบัญญัติไว้ในมาตรา 80(2) เมื่อพบบุคคลนั้นกำลังพยายามกระทำความผิดหรือพบโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นจะกระทำความผิดโดยมีเครื่องมืออาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด(3) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดมาแล้วและจะหลบหนี(4) เมื่อมีผู้ขอให้จับโดยแจ้งว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดและแจ้งด้วยว่าได้ร้องทุกข์ไว้ตามระเบียบแล้วเมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่จับด้วยตนเองไม่ต้องมีหมาย แต่ต้องเป็นในกรณีที่อาจออกหมายจับได้ หรือจับได้ตามประมวลกฎหมายนี้""มาตรา 92 ห้ามมิให้ค้นในที่ที่ไร้อาณัติโดยไม่มีหมายค้นเว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และในกรณีต่อไปนี้(1) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่ที่ไร้อาณัติ(2) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำความผิดในที่ที่ไร้อาณัติ(3) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุอันแน่นแฟ้นควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่ที่ไร้อาณัติ(4) เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าสิ่งของที่ได้นำมาโดยการกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายเสียก่อน(5) เมื่อที่ที่ไร้อาณัตินั้นผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้านและการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตามมาตรา 78เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเองไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ แต่ต้องเป็นในกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายนี้"ดังนั้น เมื่อจำเลยจับโจทก์และค้นบ้านโจทก์อันเป็นที่ไร้อาณัติโดยไม่ปรากฏว่ามีหมายจับและหมายค้นอันถูกต้อง ทั้งไม่ต้องด้วยข้อยกเว้นตามกฎหมายที่จะจับและค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว การกระทำของจำเลยเป็นเรื่องจงใจทำต่อโจทก์โดยผิดกฎหมายซึ่งเป็นละเมิด เมื่อโจทก์ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดกล่าวของจำเลย จำเลยจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 420 ค่าสินไหมทดแทนนั้น ได้แก่การคืนทรัพย์สินอันผู้เสียหายต้องเสียไปเพราะละเมิดหรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้นรวมทั้งค่าเสียหายอันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความสะดวกอย่างใด ๆ อันได้ก่อกวนขึ้นนั้นด้วย ตามมาตรา 438 ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้นศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฯลฯพิพากษากลับให้จำเลยชำระเงินจำนวน 100,000 บาทพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าชำระเสร็จให้จำเลยคืนรถจักรยานยนต์ยี่ห้อ ฮาร์เลย์-戴維สัน (Harley-Davidson) หมายเลขทะเบียนสมุทรสาคร ข-4881 ในสภาพเดิมและใช้การได้ดี พร้อมทรัพย์สินของโจทก์ทั้งหมดตามบัญชีทรัพย์สินท้ายฟ้อง หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาจักรยานยนต์ 12,000 บาทกับราคาอะไหล่และเครื่องมือ 5,000 บาท แทน พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 13 เมษายน 2534 เป็นต้นไปจนกว่าชำระเสร็จแก่โจทก์

## องค์คณะ

สุวัตร สุขเกษม · จรัญ หัตถกรรม · อรุณ น้ำประเสริฐ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/>

